

Reducerad jordbearbetning
på rätt sätt – en vinst för miljön!

Att minska jordbearbetningen vid rätt tillfälle kan minska både näringsläckaget och växthusgasutsläppen från jordbruket. Behovet av jordbearbetning varierar med till exempel: jordart, förfrukt, ogräsförekomst och mängden växtrester som finns kvar på åkern. Genom att anpassa jordbearbetningen till de förutsättningar som gäller på platsen minskar jordbrukets miljöpåverkan. I den nya rapporten "Reducerad jordbearbetning på rätt sätt – en vinst för miljön!" från Jordbruksverket har forskaren Maria Stenberg vid SLU sammanställt forskning och försök med reducerad jordbearbetning. Detta i syfte att visa hur växtnäringsläckage och klimatpåverkan kan minskas utan att den kemiska bekämpningen ökar. I rapporten delar även ca 400 lantbrukare med sig av sina erfarenheter kring reducerad jordbearbetning.

Reducerad jordbearbetning betyder att lantbrukaren plöjer grundare än normalt eller inte plöjer alls. Istället för med plog bearbetas jorden ofta med någon typ av kultivator för att mylla ned växtrester och bereda marken för sådd. I vissa fall bearbetas inte jorden alls utan sådden sker direkt i stubben från föregående gröda. Lantbrukare väljer bort den konventionella plöjningen av olika skäl, men oftast är det för att spara arbetstid och drivmedel. En lägre förbrukning av drivmedel minskar växtodlingens klimatpåverkan, under förutsättning att skörden inte blir lägre. När jorden inte vänds om lika mycket kan också utlakningen

av växtnäring bli mindre. Det finns alltså två miljöskäl att bearbeta jorden mindre, men det kan också finnas nackdelar. Plöjningen luckrar inte enbart jorden utan den vänder även ner växtrester och ogräs. Detta innebär att en minskad jordbearbetning kan innebära ett ökat behov av kemisk bekämpning av ogräs och växtsjukdomar.

För att en reducerad jordbearbetning ska leda till en minskad miljöpåverkan från jordbruket är det viktigt att:

- det finns kunskap och intresse hos lantbrukaren för att reducera jordbearbetningen.
- skörden inte blir påtagligt mindre än vid konventionell bearbetning, eftersom en hög skörd är viktigt för att det ska bli liten miljöpåverkan per mängd skördad produkt.
- det inte är för högt ogräs- eller sjukdomstryck, eftersom det då kan leda till skördeminskning eller ökad kemisk bekämpning.
- det finns en bra markstruktur, vilket gör att jorden inte är i så stort behov av luckring.

Läs mer i Jordbruksverkets rapport 10:26 *Reducerad jordbearbetning på rätt sätt – en vinst för miljön!* beställ eller ladda ner från Jordbruksverkets hemsida www.jordbruksverket.se

Kontakta oss gärna för mer information:
Maria Stenberg, SLU, maria.stenberg@slu.se
Robert Paulsson, Jordbruksverket,
robert.paulsson@jordbruksverket.se